

Józef Mandziuk

Oświadczenie

Saeculum Christianum : pismo historyczno-społeczne 3/2, 227

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

jakimi żywi się polski eurosceptycyzm, a które polegają w znacznej mierze na braku wiary we własne siły w procesie realizowania standardów europejskich. Piotr Nowina-Konopka wyraził z kolei żal pod adresem polskiej hierarchii kościelnej za to, że wykrzywia się, a w najlepszym wypadku, pomija perspektywę integracji europejskiej, jakby zapominając o słynnym liście biskupów polskich do biskupów niemieckich stanowiącym wyśmienite podłoże do integracji. Europie – powiada – brakuje entuzjazmu i to właśnie stanowi wyzwanie dla Kościoła. Prof. Starck dodaje, że wyzwaniem dla Kościoła jest również fakt, iż Kościół jest praktycznie jedyną organizacją o zasięgu ogólnoeuropejskim, w przeciwieństwie do innych instytucji, które mniej lub bardziej przywiązane są do danej wspólnoty narodowej. Kościół jest doskonałym przykładem syntezy dwóch wymiarów: uniwersalnego i lokalnego. Interesującym akcentem w tej dyskusji było stwierdzenie, które padło z ust o. prof. Jacka Salija, iż integracja jest do pewnego stopnia reakcją obronną na zachodzące w Europie konflikty światopoglądowe i pogłębiające się antagonizmy partyjne. Uważa on ponadto, że pojawiający się współcześnie bardzo często postulat „prywatyzacji religii” jest pokłosiem filozofii oświeceniowej, traktującej religię jako źródło zła, a Kościół jako organizację przestępczą. Ks. Prof. Krukowski zauważył natomiast, że takie podejście znajduje swój wyraz w pracach nad nową konstytucją, gdzie wiele mówi się o modelu „wrogiej separacji”, który rzekomo ma ustrzec państwo przed teokratyzmem.

Osobnym zagadnieniem poruszonym w czasie dyskusji był temat kulturowych granic zjednoczonej Europy. Prof. Isensee pytał m. in. o to, czy Turcja i Rosja (Piotr Nowina-Konopka dodał jeszcze pytanie o Izrael) mogą zaistnieć we wspólnocie europejskiej nie kwestionując tym samym jej chrześcijańskich i łacińskich korzeni, jej specyficznej homogeniczności. Profesor jest zdania, że kraje Europy Wschodniej o tradycjach prawosławnych powinny pełnić raczej rolę pomostu aniżeli stanowić integralną część Europy. Kontrowersyjne wydaje się być stwierdzenie, iż Filipińczycy z racji swoich tradycji łacińsko-chrześcijańskich są bliżsi Europie aniżeli Rosjanie. W odpowiedzi na to stanowisko o. Salij poddał pod rozwagę decyzję Ojca Świętego ustanawiającego Cyryla i Metodego (obok św. Benedykta) patronami Europy, co wypływa z kolei z jego nauczania o „dwóch płucach” Europy. Ojciec Jacek Salij zaproponował wobec tego nieco szerszą definicję Europy jako cywilizacji, która dostatecznie rozluźniła swoje więzy z chrześcijaństwem, by móc skuteczniej transmitować na cały świat rozwiązania na miarę człowieka – z ducha przeciw chrześcijańskie. Proces laicyzacji uznał on w związku z tym za „cofanie się dla nabrania rozpędu”.

Radek Zenderowski

Oświadczenie

W związku z pismem z dnia 19 IX 1996 r., skierowanym do Ks. Prof. Dra hab. Romana Bartnickiego, Rektora Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, pragnę oświadczyć, że Pani Doktor Halina Irena Szumił, autorka drukowanej bibliografii ks. prof. dra hab. Józefa Pastuszki (*Zesz. Nauk. KUL*. R. 33:1990, nr 1-4, s. 61-85) oraz przygotowanej wówczas do druku bibliografii prac ks. bpa prof. dra hab. Walentego Wójcika (obecnie wydrukowanej w *Arch. Bibl. Muz. Kość*. T. 65:1995, s. 601-625) powinna być współautorką tychże opracowań w t. 8 *Słownika polskich teologów katolickich* (1981-1993). Ponieważ tak się nie stało, mimo zgłoszenia przez Panią Doktor propozycji współpracy, przepraszam za wyrządzoną krzywdę moralną i jednocześnie zapraszam do dalszej współpracy w dziedzinie biografistyki.

Ks. Józef Mandziuk
redaktor i współautor *Słow. pol. teol. kat.* t. 8.